

« zurück blättern vor »

FRYC subst. m., ab 1595; auch *frycz*; ‘Neuling, jmd., der in einem Beruf noch unerfahren ist’ – ‘nowicjusz, osoba bez doświadczenia, początkująca w jakimś zawodzie’: (1595) 1598 KlonFlis F3, SPXVI *Chceſzli ſię zgadzić z Flifowſkim orſzakiem / Niebożę Fryczu / zowże piasek hakiem. Bo iako wſpomniſz iakie obce ſłowo / Nie będzieć zdrowo.* o (1660) 1971 J.A.Mor. Cyd 552 *Przy mnie-ć by to królewic, będąc frycem w wojnie, Napatrzył ſię dzieł wielkich i krwie ludzkiej hojnie.* o 1670 PotWoj 122, SP17 *Stary żołnierz truchleie: Frycowie bez ſromu [...] kradną ſię do domu.* o (1680) 1720 Gemm. 83, L *fryc z niego, nieokurzony.* o (1690–1695) Mitte 18. Jh. SłPas 234r-234v *W Smogorzowie mięszkaiąc naypierwszy raz puſciłem ſię na flis. Będąc Frycem trzymałem ſię starszych Szyprow ktorzy mi grozili. ze mię tam miano podgolic na mięszku, iako to fryca.* o (1695) 1733 Chrośc. Ow. 90, L *Kto wierzy temu, będzie u mnie frycem.* o 1769–1777 Zab.9 378, L *Z całym twym miaſtem byłbyś frycem w naſzэй wieyſkiéy ſzkole.* o vor 1807 Mag.Mskr., L *Fryc, chłop, piérwszy raz idący na flisówkę.* o (1873) 1951 Łoz.Wł.Narwoj. 24, DOR *Omali mi głowy nie rozplatał. Widzę, że gracz i że mnie tak lekko nie puſci, ale i ja też nie fryc byłem na ſzable.* o (†1888) o.J. Skiba Poziom. 21, DOR *Trzej chłopczy (...) nie należeli do kategorii piérwszy raz mundur mających przywdziać fryców.* o (1898) 1950 Dyak.Las 256, DOR *Cieszylſi ſię myſliwi, jeſli ſię udało ōciągnąć na obiad ſw. Huberta jakiego fryca, to jeſt nie myſliwego lub przynajmniej nowicjuſza w tym zawodzie.* – (SłA), SPXVI, TR, L, SWIL, SW, LSP, DOR (pot. przestarz.). o **Var:** *fryc* subst. m., (1660) 1971 J.A.Mor.Cyd 552 – (SłA), TR, L, SWIL, SW, LSP, DOR; *frycz* subst. m., [einzQu.] (1595) 1598 KlonFlis F3, SPXVI – SPXVI, SWIL, SW (m.u.). o **Etym:** **1)** nhd. *Fritz* subst. m., ‘männlicher Vorname; Abkürzung für Friedrich’, GRI. **2)** nhd. *Frit(z)sch* subst. m., ‘männlicher Vorname’, GRI. o **Konk:** †*frajer*, †*fuks* I. o **Der:** *frycować* v. imp., ‘einen Neuling zum besten haben’, †1693 Mor.A., Sw, zuerst geb. L; *fryczysko* subst. n., ‘Neuling’, [hapax] 1769–1777 Zab. 3 195, L, zuerst geb. L; *frycować* v. imp., ‘einen Neuling rituell aufnehmen’, 1896 SRG, DOR, zuerst geb. L; *sfrycować* v. imp., ‘betrügen’, (†1826) 1970 Ossol.Wiecz. 37; *frycówka* subst. f., ‘eine Art Aufnahmeritus bei Jägern, Flößern, Schülern usw.’, 1848 Morawski 169, zuerst geb. SWIL; *frycowe płacić / frycówkę opłacić* v. imp., ‘aus Unerfahrenheit einen kostspieligen Fehler begehen’, vor 1900 Prz., Sw, zuerst geb. SWIL; *frycowe* subst. n., ‘eine Art Aufnahmeritus bei Jägern, Flößern, Schülern usw.’, 1900–1903 GLO II 171, zuerst geb. Sw. ❖ Strikt gesehen, ist *fryc* kein Lehnwort, denn es gibt kein deutsches Wort *Fritz* mit der gleichen Bedeutung. Es geht hier, wie BRÜCKNER SE zu Recht sagt, indem er dt. *hänseln* (zu Hans) und

poln. *przemykicić* zum ukr. *Mykyta* anführt, um einen “willkürlich
gewählten” Namen. Es handelt sich also um einen Grenzfall. Das Wort
erscheint zunächst als Bestand des Flößerslanges (s. o.), so noch bei Mag[[ier]]
Mskr., L (siehe Beleg). Der erste literarische Beleg erscheint erst 1660 (s. o.).

« zurück blättern vor »